

נוהלי אגף האסיר

שירות בתי הסוהר

בתוקף מתאריך: 15.02.2022
ת' עדכון אחרון:
עמוד מס' 1 מתוך 7 עמודים

הפרק:
מס' 10-1028 הנוהל:

אבחון, טיפול ושיקום מונע לאסירים עברייני מין

1. כללי

- 1.1. מניעת עבריינות מין הינה צורך חברתי חיוני להגנה על החברה וזאת באמצעות מענה טיפולי (טיפול ושיקום מונע) בקהילה ובשירות בתי הסוהר.
- 1.2. שירות בתי הסוהר יוזם ומוביל תוכניות שיקום מונע שתכליתן שיפור השתלבותו התקינה של עבריין המין המשוחרר בקהילה והפחתת הסיכון לביצוע פגיעה מינית חוזרת.

2. בסיס חוקי

- 2.1. "חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין", התשס"ו 2006 (להלן: "חוק ההגנה").
- 2.2. "חוק שחרור על תנאי ממאסר" - תשס"א 2001.
- 2.3. פקודת נציבות 04.72.00 "אופן הטיפול בבקשת אסיר לשחרור על תנאי על ידי היחידה למאסרים קצרים".
- 2.4. פקודת נציבות 04.40.00 "חופשות אסירים".
- 2.5. פקודת נציבות 04.54.02 "מרכזי שיקום והוצאת אסירים לעבודות שיקום מחוץ לבית הסוהר".
- 2.6. פקודת נציבות 04.54.03 "אופן עבודת ועדות משרדיות ובין-משרדיות לעבירות במשפחה - אלימות וגילוי עריות".
- 2.7. נוהל שיקום מונע לאסירים עברייני מין 2.6.19.
- 2.8. נוהל 10-1027 נהלי עבודה שב"ס הרשות לשיקום האסיר.
- 2.9. מסמך הפורום הבין משרדי לקביעת אמות מידה מקצועיות לטיפול בעברייני מין ופוגעים מינית, מאי 2015.
- 2.10. כללים אתיים מב"ן – יולי 2021.

נוהל מס':	10-1028	הפרק:
בתוקף מתאריך:	15.02.2022	הנוהל:
ת' עדכון אחרון:		
עמוד מס' 2 מתוך 7 עמודים		

3. מטרה

לפרט תהליכי עבודה בכל הקשור לעברייני מין בתחומים הבאים: הפניה להערכות מסוכנות מינית, בניית תכנית לטיפול, מתן חוו"ד שוטפות, דרכי הטיפול ואופן העבודה בכל הקשור לשחרור לקהילה ולעבודה מול יחידת צור.

4. הגדרות

4.1. "עברייני מין" - מי שהורשע בעבירת מין ומתקיים בו אחד מאלו:

4.1.1. ביום ביצוע העבירה היה בגיר.

4.1.2. ביום ביצוע העבירה היה קטין וביום הגשת כתב אישום מלאו לו 19 שנה.

4.1.3. ביום ביצוע העבירה היה קטין ונדון למאסר בפועל ובמועד שחרורו מלאו לו 19 שנה.

4.2. "פרופיל עברייני מין" - אחד מאלה:

4.2.1. מי ששפוט בגין עבירה שאינה עבירת מין אך הרקע לעבירה הינו מיני (כגון: סחיטה באיומים של מגע מיני, הסגת גבול על רקע מיני, תקיפת אישה המסרבת לקיום יחסי מין וכו').

4.2.2. מי שטרם חלפו 5 שנים ממועד שחרורו ממאסר בגין עבירת מין למועד ריצוי מאסר נוכחי שאינו בגין עבירת מין.

4.2.3. המרצה מאסר בגין הפרת צו פיקוח.

4.3. "מסוכנות מינית":

רמת הסיכוי שעברייני מין ישוב לבצע עבירת מין בטווח זמן נתון (טווח ארוך, טווח קצר). כחלק מרמת המסוכנות המינית נקבעת רמת האיום. רמת האיום היא המשפיעה על הסיכוי לבצע עבירת מין כשלוקחים בחשבון גורמים מדכאים או מאיצים חיצוניים. רמות המסוכנות המינית נעות על רצף שבין מסוכנות מינית גבוהה ועד למסוכנות מינית נמוכה.

4.4. "הערכת מסוכנות מינית":

חוות דעת המבוצעת מתוקף חוק, פקודות ונהלים ונמסרת לגורמים הקבועים בחוק לעניין הסבירות היחסית שעברייני המין יחזרו על התנהגותו תוך זמן מוגדר ובתנאים מוגדרים. מטרתה קביעת רמת המסוכנות המינית הנשקפת מעברייני המין לביצוע עבירת מין חוזרת והערכה לגבי התאמה לטיפול. תוקפה של הערכת המסוכנות הנו שנתיים.

4.5. "מעריך מסוכנות":

מעריך מסוכנות הוא מטפל שהוגדר בחוק וקיבל אישור לבצע הערכות מסוכנות משר העבודה והרווחה או שר הבריאות.

4.6. "מב"ן":

המרכז לבריאות הנפש מטפל באסירים ועצירים הסובלים מבעיות נפשיות ומספק חוות דעת בעניינם של אסירים הנמצאים תחת טיפולו כמו גם אסירים המרצים עונש מאסר בגין עבירות מין. המרכז הינו החטיבה לפסיכיאטריה משפטית השייכת לבית החולים הממשלתי על פי רישיון של משרד הבריאות.

הפרק:	נוהל מס': 10-1028
הנוהל:	בתוקף מתאריך: 15.02.2022
	ת' עדכון אחרון:
	עמוד מס' 3 מתוך 7 עמודים

4.7. "תנאי 8":

תנאי חופשה המתייחס לצורך בבדיקת מב"ן לפני חופשות.

4.8. "עבירת מין":

על פי הגדרות חוק ההגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"א – 2006 .

4.9. "מטפל ייעודי":

מטפל המבצע טיפול ייעודי במסגרת תכנית שיקום, בעל ניסיון והכשרה מקצועית לרבות השתלמויות והדרכות בתחום טיפול בעברייני מין כפי שנקבעו בהוראות תקנות חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין.

4.10. "גורם מקצועי מתאם הרשות לשיקום האסיר (להלן: גמ"מ)":

נציג הרשות לשיקום האסיר המתאם תכניות לשיקום מונע בקהילה לעברייני מין העומדים לקראת שחרור מוקדם ומלא.

5. השיטה

השיטה כוללת עקרונות לביצוע הערכות מסוכנות, הפעלת מערך שיקום מונע במאסר, מתן חוות דעת לטובת החלטות מנהלתיות והכנה לשחרור לקהילה.

5.1. הערכות מסוכנות

הערכות מסוכנות יבוצעו על ידי נציג מב"ן אשר קיבל הרשאה לשמש כמעריך מסוכנות. הערכות המסוכנות מתבצעות במפגש עם האסיר ומצריכות הקצאת משרד שקט עם פרטיות שתוכל להישמר לאורך כל הבדיקה. במצבים בהם האסיר אינו דובר עברית יש לוודא מתורגמן בנמצא.

5.1.1. אופן הטיפול בהפניה להערכות המסוכנות:

- 5.1.1.1. טרם מתן גזר דין – הערכות אלו מבוצעות בהתקיים צו שופט.
- 5.1.1.2. טרם שילוב בהתערבות מניעתית/טיפול ייעודי בכלא – הערכות אלו מתבצעות על פי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, תשס"ו 2006 ובכפוף להפניית עובד סוציאלי.
- 5.1.1.3. היחידה למאסרים קצרים – נציג היחידה יפנה באופן ישיר למעריך המסוכנות ויקבל עותק הערכת מסוכנות במידה וקיימת הערכה שהוכנה לצורך גזר דין או לצורך הוצאת צו פיקוח.
- 5.1.1.4. לקראת ועדת שחרורים טרם מועד 2/3 – על פי בקשת מזכירות הנהלת בתי המשפט.
- 5.1.1.5. טרם מועד השחרור המלא – על פי הפניית קצין תאום מיחידת צור, לצורך בחינת הצורך בפיקוח בתום מאסר.
- 5.1.1.6. חוות דעת מנהלתיות לעניין חופשות, אגפי שיקום וועדות אלימות במשפחה וגילוי עריות בין משרדיות. הערכות אלו מתבצעות על ידי מב"ן לעברייני מין ולאילו

נוהל מס': 10-1028	הפרק:
בתוקף מתאריך: 15.02.2022	הנוהל:
ת' עדכון אחרון:	
עמוד מס' 4 מתוך 7 עמודים	

המוגדרים פרופיל עבריין מין לאחר הפניית עובד סוציאלי. חוות דעת העו"ס בנושאים אלו תתייחס להמלצת מעריך המסוכנות.

5.1.1.6.1 הערכת מסוכנות לחופשות:

- לקראת דיון בוועדת קטגוריה ו/או לצורך גיבוש המלצה לחופשה ראשונה - העו"ס המטפל יפנה למב"ן כחודש לפני מועד ריצוי רבע מתקופת המאסר. עברייני מין שאינם תושבי ישראל יופנו לאחר שהתקבלה עמדת משטרת ישראל בדבר היעדר התנגדות עקרונית ליציאת אסירים אלו לחופשה.
- לקראת חופשה שנייה ואילך יפנה העו"ס המטפל למב"ן ויציין את מועד החופשה המבוקשת.
- חופשה חריגה – יפנה העו"ס המטפל למב"ן לאחר שיתקבלו המסמכים והאישורים הרלוונטיים.

5.1.1.6.2 הערכת מסוכנות לוועדת שיקום:

טרם הדיון בוועדת שיקום יפנה העובד הסוציאלי למעריך המסוכנות במסגרת הבדיקות השוטפות לטובת ביצוע הערכת מסוכנות שתתייחס לצורך במגבלות ייחודיות. אין צורך בחו"ד לשיקום קבוצתי לגבי אסיר ללא תנאי 8 במידה ונרשם על ידי מב"ן כי ההסרה מתייחסת גם לעניין השיקום הקבוצתי. העו"ס המטפל יפנה למב"ן לגבי עבריין מין העומד בקריטריונים לשיקום פרטני גם במידה והוסר תנאי 8.

5.1.1.6.3 וועדות מחוזיות בין-משרדיות (אלימות במשפחה וגילוי עריות):

החל ממועד ריצוי רבע מתקופת המאסר נציג הוועדה הבין משרדית יפנה למב"ן טרם מועד הדיון על מנת לקבל את הערכת המסוכנות המינית האחרונה שנערכה לאסיר. דיונים המתקיימים טרם מועד הרבע יתקיימו ללא הערכת מסוכנות מינית.

5.1.2 מסמכים שיועברו על ידי העובד הסוציאלי למעריך המסוכנות לטובת ביצוע הערכת

מסוכנות ראשונה:

5.1.2.1 הפנייה במסך 'הפניה לגורם טיפול' כפי שמופיע בתיק הסוציאלי.

5.1.2.2 כתב אישום אחרון (ככל שישנו כתב אישום מתוקן, יש להעבירו).

5.1.2.3 גזר דין והכרעת דין.

5.1.2.4 אבחון פסיכולוגי במידה שנערך בשירות בתי הסוהר.

5.1.2.5 סיכומי קבוצות וסיכומי טיפול.

אין למסור דוחות שנכתבו על ידי גורמים בקהילה.

5.1.3 סירוב אסיר להערכת מסוכנות: אסיר המסרב להיבדק יוחתם על טופס סירוב לבדיקת מב"ן

נוהל מס': 10-1028	הפרק:
בתוקף מתאריך: 15.02.2022	הנוהל:
ת' עדכון אחרון:	
עמוד מס' 5 מתוך 7 עמודים	

(נספח א) המופיע בתיק הסוציאלי. העתק מטופס זה יועבר למעריך המסוכנות.

5.1.4. תיוק ותיעוד הערכת המסוכנות:

עובד סוציאלי שאינו מוכר כמטפל ייעודי יקבל רק את תמצית הערכת המסוכנות ויסווגה כגלויה. עו"ס המוכר כמטפל ייעודי יתייק את חו"ד המלאה של מב"ן ויסווגה כחסויה. בנוסף, תמצית חוות הדעת תוזן על ידי העובד הסוציאלי בתיק הממוחשב במסך "רמת מסוכנות מינית".

5.1.5. הפניות להערכת מסוכנות חוזרת: ככלל, העובד הסוציאלי יפנה את האסיר לביצוע הערכת מסוכנות אחת לשנתיים החל ממועד הרבע לחופשה. הפניות נוספות יתבצעו במצבים הבאים:

- 5.1.5.1. קטינים יופנו אחת לחצי שנה.
- 5.1.5.2. אסירים שסיימו לפחות 9 חודשים בטיפול ייעודי יופנו על ידי העו"ס המטפל למב"ן אחת לתשעה חודשים, כל עוד הם בטיפול ייעודי.
- 5.1.5.3. בכל מקרה בו חל שינוי בנסיבות הקשורות באסיר העשוי להשפיע על רמת מסוכנותו, יש להפנותו לבדיקה גם בטרם חלפו שנתיים, תוך פרוט נסיבות ההפניה.

5.2. שיקום מונע במאסר

סוגי טיפול: ככלל, הטיפול בעברייני מין יתבצע בקבוצות באגפים ובמחלקות ייעודיות לעברייני מין.

5.2.1. טיפול תרופתי במסגרת תכנית שיקום מונע:
טיפול תרופתי הורמונלי להפחתת הדחף המיני הניתן לאסיר במסגרת שיקום מונע. לאחר המלצת פסיכיאטר ובהפניית מעריך המסוכנות.

5.2.2. קבוצות קדם ייעודיות טיפוליות (פסיכו חינוכיות) לעברייני מין:
קבוצות העוסקות בהבנה ותרגול של נושאים הידועים כלקויים בקרב מרבית עברייני המין. מתאים גם כהכנה לטיפול ייעודי, במקביל לטיפול ייעודי, במאסרים קצרים ולמכחישי עבירה. קבוצות אלו יופעלו באגפי שב"ס ובמחלקות הטיפוליות.

5.2.3. קבוצות ייעודיות לעברייני מין:
קבוצות המיועדות להפחתת הסיכון לביצוע עבירות מין חוזרות ומהוות ליבת הטיפול לעברייני מין. קבוצות אלו יופעלו במחלקות שב"ס ובמב"ן בהתאם לרמת המסוכנות המינית ולהמלצת מעריך המסוכנות. שילוב בטיפול הייעודי יתבצע סמוך למועד השחרור הצפוי של האסיר במטרה לשמר את תכני והישגי הטיפול זמן רב יותר לאחר השחרור.

נוהל מס': 10-1028	הפרק:
בתוקף מתאריך: 15.02.2022	הנוהל:
ת' עדכון אחרון:	
עמוד מס' 6 מתוך 7 עמודים	

אסיר שהורחק מטיפול במחלקה או במב"ן לאור הפרת תנאים או הערכה כי אינו מפיק תועלת מטיפול, לא ישולב בטיפול במחלקה טיפולית או קבוצה ייעודית במב"ן במשך שנה מיום הפסקת הטיפול. הורחק האסיר מטעמים אחרים, ניתן יהיה לבחון החזרתו למסגרת טיפולית בסיום הטיפול בנסיבות שהובילו להפסקת הטיפול.

5.2.4. תכניות לשימור תכנים

במקרים בהם אסיר שסיים טיפול ייעודי לא זכה לשחרור מוקדם תתקיים התייעצות עם מעריך מסוכנות מינית בעניין שילובו בתוכניות שימור תכנים. תוכניות שימור תכנים מועברות על ידי מטפלים ייעודיים.

5.3. היערכות לשחרור

5.3.1. פגישה עם גמ"מ

לפני מועד ה-2/3 מנהלי ולפני מועד השחרור המלא העו"ס יציע לאסיר פגישה עם גמ"מ לצורך בחינת התאמה לטיפול בקהילה.

5.3.2. פיקוח יחידת צור

בהינתן כי לאסיר צו פיקוח לאחר שחרורו יוכל קצין תוכניות הפיקוח של יחידת צור לעיין במידע שנכתב על ידי עו"ס שב"ס ומצוי בתיק הסוציאלי.

5.4. חוות דעת מקצועיות

דו"ח סוציאלי לוועדת שחרורים: יש לפעול על פי "חוק שחרור על תנאי ממאסר"- התשס"א 2001, ופקנ"צ 04.72.00 אופן הטיפול בבקשת אסיר לשחרור על תנאי על ידי היחידה למאסרים קצרים.

6. אחריות ביצוע:

ברמת היחידה: ר"ת טו"ש.

ברמת המחוז: ק. טו"ש.

ברמת הנציבות: רע"ן טו"ש.

7. נספחים:

נספח א' - טופס סירוב לבדיקת מב"ן.

הפרק:	נוהל מס': 10-1028
הנוהל:	בתוקף מתאריך: 15.02.2022
	ת' עדכון אחרון:
	עמוד מס' 7 מתוך 7 עמודים

- שמור -

טיפול ושיקום	
מחוז	
ביס"ר	
תאריך	

נספח א' - סירוב להבדק ע"י מב"ן

אני החתום מטה, מסרב להיבדק ע"י מב"ן.
ידוע לי שסירובי להיבדק עלול לפגוע בסיכויי לצאת לחופשה ולהשתחרר שחרור מוקדם.
אני מודע לכך שסירובי להיבדק ידחה את מועד בדיקתי הבאה בחצי שנה לפחות.

שם האסיר: _____
ט: _____
ת.ז.: _____
חתימה: _____

עדות לחתימה:

שם מלא: _____
תפקיד: _____
חתימה: _____